

MEDYA DEPREM KONUSUNDA SOMUT ÇÖZÜMLER ÜZERİNDE DURMALIDIR.

Kamuoyu ve medya, son günlerde yurdun çeşitli yerlerinde meydana gelen yer sarsıntılarının ardından yine deprem gerçeğini anımsamaya başladı. Marmara bölgesinde yapılan araştırmalar da konuya canlılık kazandırdı.

Ancak ortada büyük bir boşluk var. Medya, fayların kaç tane olduğu, ne zaman hareket edeceği gibi esas olarak bilimsel araştırmalara temel olacak konular üzerinde abartmayla dururken, alınması gereken önlemler konusunda tam bir duyarsızlık içindedir. Naci Görür, Aykut Barka gibi değerli yerbilimciler, esas alanları olmamasına karşın bilimadami dürüstlüğüyle devletin depreme karşı hazırlıkta hiçbirşey yapmadığını vurgulamaya çalışıyorlar. Bilimsel kimliklerini kullanan bazıları ise bu karmaşadan yararlanarak bilgi sahibi olmadıkları binalar konusunda hatalı görüşler ileri sürüyor.

Oysa NTV muhabiri Yasemin Bektaş'ın duyurduğu Sayıştay raporu da durumun ciddiyetini ve ilgisizliğin boyutunu göstermektedir. Sayıştay raporunda, muhtemel bir depremde kimin ne yapacağını hala belirlenemediği, çalışmaların belli bir plan çerçevesinde yürütülmediği ve kaynakların ihtiyaçlara göre saptanamadığı vurgulanmaktadır.

Sayıştay raporu, İnşaat Mühendisleri Odasının gerek İçişleri Bakanlığına gerekse yerel yönetimlere uzun süredir yaptığı uyarıları doğrulamaktadır. Başbakanlığa bağlı Afet Yönetim Merkezi artık harekete geçmeli, deprem riski giderek artan İstanbul gibi kentlerimizde deprem senaryoları için bina dökümü ve bölgesel ayrıntılı zemin etüdü gibi araştırmaları desteklemeli, bu araştırmalara dayalı risk analizleri yaptırmalı, riskli bölgelere ve kamuya açık binalara öncelik verilerek bina güçlendirmelerine ve onarımlarına girişilmelidir.

Araştırmaların kağıt üstünde kalması bir yarar getirmeyecektir. Valilik, yerel yönetimler, ordu komutanlığı, üniversiteler, meslek odaları, sendikalar, konuyla ilgili kitle ve kurtarma örgütleri, işin mali, toplumsal vb. boyutlarını değerlendirebilecek çevreler bir araya getirilerek, somut adımlar atılmalıdır. Yönetimler arası, üniversiteler arası, meslek disiplinleri arası dar çekişmelere artık son verilmelidir. Afet Yönetim Merkezinin, deprem konseyinden de destek alarak toparlayıcı bir rol oynaması zamanı gelmiştir.

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Deprem Mühendisliği bölümünden Prof. Dr. Mustafa Erdik ve arkadaşlarının önerileri bu kapsamda son derece somuttur. Prof. Erdik, mali portresi altından kalkılabilecek ve kredilerle desteklenebilecek öneriler sunmaktadır. Erdik, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi bülteninin ocak-şubat 2001 sayısında çıkan kapsamlı İstanbul incelemesinde şunları belirtmektedir:

İstanbul'da yapılacak bir bina envanter çalışması sonucu, "bazı kritik binaların toptan göçmesini" önleyecek "sınırlı güçlendirmelerle" ölümlerin en az yüzde yetmişi azaltılabilecek, arama-kurtarma çalışmaları kolaylaşacak, yol kapanmaları ve komşu yapıların hasara uğramaları engellenecektir.

Erdik'in çalışmasına göre İstanbul'da bu tip 5000 bina, başka bir deyişle yaklaşık 40 000 konut vardır ve ülke gayri safı milli hasılasının binde biri gibi bir harcamayla, sözü edilen sınırlı güçlendirmeleri yapmak mümkün olacaktır. Devletin 1999 depreminden sonra yapılan çoğu ciddiyetsiz uygulamalara bile konut başına iki milyar lira verdiği düşünülürse, bu bedelin fazla olmadığı açıktır. Yeter ki, ciddi bir siyaset, ciddi bir bilimsel yaklaşım olsun.

Elbette bunu yapmak için merkezi ve yerel yönetimlerin bir takım yasal değişiklikler getirmesi, önemli planlama kararları alması gerekecektir. Sayıştay raporu, İstanbul'da 30 yıl içinde gerçekleşme olasılığı yüzde 65 olan bir depremde 200 bine yakın binanın ağır hasar göreceğinden, can kaybının 9 ile 70 bin arasında değişebileceğinden, yaralı sayısının 200 bini aşabileceğinden söz etmektedir.

Bu sayılar karşısında merkezi ve yerel yöneticilerimiz, medyada fay yaygarası koparmaya bayılanlar, yataklarında hala nasıl rahat uyuyabilecektir, merak ediyoruz.

MUZAFFER TUNÇAĞ
İnşaat Mühendisleri Odası Genel Başkanı